

Boris Senker: Kazalište bez odjeka, „umire“

(/media/k2/items/cache/9465f04ad6221552cf07b7cfe9a35824_XL.jpg)

PODIJELI: [Objavi](#) [Podijeli](#)

**- Svojim studentima na Komparativnoj književnosti sam pomogao da nađu svoj put, pa i poznatima, ideju o otvaranju Muzeja kazališta zaustavili su pandemija i potres, a Filozofski fakultet uvijek je „na meti“...
- Poručuje moj sugovornik, ugledni profesor i akademik Boris Senker.**

Dok počinjem razgovor s osobom koja iza sebe ostavlja veliki i duboki trag, a za akademika Borisa Senkera se to svakako može utvrditi, slavi se 150 godina postojanja Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Upravo je u toj visokoškolskoj instituciji moj sugovornik ostavio veliki trag na Odsjeku za komparativnu književnost – posebno na Katedri za teatrologiju i dramatologiju. Sjajnih profesora bilo je i prije, a nadamo se da će biti i poslije njega – jer imaju se u koga ugledati. To će dakle biti jedna od tema razgovora, druga je svakako zavidan rad i poslije odlaska u mirovinu, a ima od toga gotovo 10 godina, slijedi podsjećanje i planovi za vođenje Dana Hvarskog kazališta, jedne od najznačajnijih manifestacija u Hrvatskoj, ostaju brojna predavanja mimo fakultetskih obveza već ranije, a i sada je aktivan i vrijedan kao rijetki zaljubljenici svoga posla. Iza njega, a to je možda najvažnije, ostaju generacije studenata koja je “zarazio” usporednom književnošću (posebno kazalištem i dramaturgijom), koje je potakao na uspješan i primjeren život i rad. Kažimo još da je u LZMK-u akademik Boris Senker također niz godina vrijedno radio. Da portret bude potpun i utemeljen.

Bez Filozofskog fakulteta, uvijek burnoga, ja ne bih bio ja

- Kad neka institucija kao što je Filozofski fakultet u Zagrebu slavi 150 godina postojanja, kako ocjenjujete njezin rad u kojem ste i sami sudjelovali, dakle kao profesor koji sve poznaje iznutra, pa znate za trude, mijene i djelovanje, napredovanje?

- Prema stoljeće i pol staru fakultetu s kojim sam proveo *dvije trećine svojega života*, odnosno završetak obrazovanja i cijeli radni vijek, prema stoljeće i pol staru fakultetu s kojim sam dijelio *trećinu njegova života* ne mogu biti drugo do li pristran, blagonaklon, sentimentaln. Uopće nije fraza kad kažem da bez tog fakulteta ja ne bih bio ja, bio bi netko drugi. S nepunih devetnaest godina i sa završenim „društvenim smjerom“ u onodobnoj gimnaziji, solidnoj pulskoj gimnaziji, izbor fakulteta za koje sam imao uvjete bio je razmjerno uzak te se na kraju sveo na pitanje: Pravo, Ekonomija ili Filozofija? Okolina je „drukala“ za Pravo ili Ekonomiju, za „muške“ fakultete koji su jamčili, ako bilo koji fakultet bilo komu sam po sebi išta jamči, sigurnost, ugled, novac, moć. Ja sam se na kraju, u ljetu 1966., odlučio za Filozofiju, za „ženski“ fakultet koji je nudio raznolikost, izazove i nesigurnost. (Ova rodna, politički nekorektna opozicija nije moja. Ponavljam riječi jedne gimnazijske profesorice – a nije mi predavala matematiku ili biologiju, ali ni hrvatski – koja me odgovarala od toga da upišem komparatistiku i anglistiku.) Osnovan u doba kad su Austro-ugarska i Hrvatsko-ugarska nagodba još bile svježa politička tema, Filozofski je fakultet vjerojatno više od drugih fakulteta, osim Pravnoga, u tih svojih stoljeće i pol postojanja neprekidno bio izložen politici, političkim promjenama, pritiscima i vabljenjima – što god da o njemu i kako god da o njemu govorila, sva su središta političke moći itekako željela Filozofski fakultet imati ne toliko pod svojim nadzorom, nego na svojoj strani – a razlog zbog kojega to spominjem i razlog zbog kojega se prema svom fakultetu odnosim tako kako se odnosim, „objektivno pristrano“ recimo, je to što se on s tim pritiscima i vabljenjima uglavnom znao nositi, što im je znao odolijevati i zadržati barem intelektualnu neovisnost, barem pravo na mišljenje i izražavanje tog mišljenja.

Promjene u svijetu u kojemu postoji nerijetko su bile i bit će itekako burne i nelijepe, neke je morao prihvatiti, morao im se prilagoditi, i prihvaćat će ih, i prilagođavat će im se. Neke je pak poticao, usmjeravao, prilagođavao sebi, pa će tako i ubuduće, ne baš uvijek u najboljem mogućem smjeru, ali, rekao bih, u dobroj volji. Godine 1968. bio sam na polovici studija, godine 1971. počeo sam raditi. Fakultet, a to su i njegovi profesori i njegovi studenti, na previranja u tim godinama nije reagirao, on ih je, ne sam dakako, „proizvodio“. I našao se na meti. Danas se na meti nalazi zbog načina na koji postavlja pitanja o civilnom društvu i, u skladu s tim, civilnom obrazovanju, rodnim studijima... Ne mora on, a i ne može, kao cjelina uvijek „biti najpametniji“, uvijek „biti u pravu“, da se okoristim frazama iz svakodnevnoga života, ali važno je, i zbog toga ga volim, da „misli svojom glavom“.

Ljudi koji se bave književnošću, kazalištem, filmovima ... zaslužuju ugled, priznanja i materijalnu sigurnost

- U današnje vrijeme kad je IT sektor posebno na cijeni kako ocjenjujete humanističke znanosti i njihov status u društvu? Zašto naš stav ne bi mogao biti da cijenimo STEAM (sa A, dakle s imenicom ART), a ne samo STEM, pa da oni koji se opredijele za to područje osjete jednako vrijedni, a tako budu i tretirani u društvu – i statusno i kroz plaće, kroz život uostalom?

- Za razliku od prethodnog, ovaj će odgovor biti razmjerno kratak. To je jedini mogući stav, ne samo za nas, koji već jesmo u humanističkom polju, području, kako su nas već klasificirali, nego za sve, za sve zajednice, sva društva, sve naraštaje. Čovjek valjda ne izmišlja sve učinkovitije strojeve, sve jača računala, sve pametnije telefone i sve sposobnije robote, a pogotovo ne sve sofisticiranije programe koji bi jednoga dana mogli zaključiti ne samo da mogu dobro funkcionirati i bez ljudi, nego da su im ljudi smetnja, štetočine koje treba ukloniti iz svijeta... Dobro, to je već znanstvena fantastika i nemojte me ozbiljno shvaćati, probudio se u meni onaj neostvareni pisac SF romana od prije šezdesetak godina. Nego, ne stvara čovjek sve to što sam maloprije počeo nabrajati zato da bi sebe sveo na poslužitelja, na roba, u krajnjoj konzekvenci i na žrtvu svojih vlastitih izuma i da bi u tom našao ispunjenje, pa ga onda sustav i obrazuje samo za takvu vrstu službe, nego valjda sve to čini radi toga da sebe oslobodi nekih poslova i da dobiveno vrijeme ispuni između ostaloga i onim, birokratski rečeno, nematerijalnim dobrima u koje se ubrajaju i književna djela, kazališne predstave, filmovi... Njih pak netko treba i stvarati, o njima netko mora i skrbiti, mora ih održavati, pohranjivati, činiti dostupnima, a ljudi koji se svim tim bave također zaslužuju i ugled, i priznanja, i materijalnu sigurnost.

- Zanimaju me primjeri koje ste imali u praksi, vaši studenti koji su možda bili uplašeni kako će živjeti nakon studija, a posebno oni koji su uspješni, zadovoljni, uporni, slijede svoj san. Recite i njihova imena – bilo bi to poticajno za one koji tek žele otići na visoko obrazovanje baš u području humanističkih znanosti bez koji nema svijesti o našem bitku, o našem moralu, o našoj kreativnosti, mašti i mnogim lijepim stvarima (nije uzalud beletristika zapravo lijepa književnost, zar ne)...

- Asistent na Odsjeku za komparativnu književnost postao sam u listopadu 1971. godine, a seminar iz renesansne književnosti s prvom svojom grupom studenata, u kojoj je bio i Milko Valent, poseban, izazovan i dosljedno nepredvidljiv pjesnik, pripovjedač, dramatičar i esejist, vodio sam u proljeću 1972. Potom sam desetak godina držao seminare iz kolegija Uvod u književnost, povremeno i seminare iz teatroloških kolegija, koje je vodila Maja Hribar-Ožegović, a od prve polovice osamdesetih do veljače 2016., kad sam održao posljednje predavanje te nakon njega popio kavu s divnom posljednjom generacijom studentica i studenata, vodio sam teatrološke kolegije. Na svim tim seminarima i predavanjima susreo sam se vjerojatno s tisuću, tisuću i pol, možda i više mladih ljudi i u sve je njih na naš odsjek dovelo zanimanje za književnost, film i kazalište, sve ih je dovela želja da se njima bave stvaralački, kritički, pedagoški, organizacijski ili, jednostavno, da, baveći se nečim drugim, u njima znalački uživaju. Upisali su taj studij unatoč nikakvim jamstvima za sigurno zaposlenje koja će im diploma komparativne književnosti dati – jer nema tog radnog mjesta koje se nudi isključivo diplomiranim komparatistima književnosti, kao što se neka mjesta nude isključivo diplomiranim kroatistima, anglistima, germanistima, povjesničarima, psiholozima, da o ljudima s diplomama drugih fakulteta ne govorim – i dobrim ga dijelom i završili.

Molite me da vam kažem imena pa ću ih nekoliko i reći, ali svjestan sam da to nije fer, nije fer prema onima koja neću spomenuti, jer nema za to mjesta, a zavrijedila bi biti spomenuta. Priznajem unaprijed da ću biti nepravedan, da ću „sagriješiti vrlo teško propustom“, ali što je – tu je. Neću ići redom, nego nasumice. Uz još jednu napomenu. Sve te nekadašnje studentice i svi ti nekadašnji studenti koje ću spomenuti jesu moji, i zaista sam ponosan na to što su moji, ali daleko od toga da su samo moji. Mnogima su u studiju jednako važni pa i važniji bili ostali profesori što na Komparativnoj, što na drugim odsjecima, ponekad i na drugim studijima, prije svega na današnjoj Akademiji dramske umjetnosti. Imena, dakle. Lada Čale Feldman i Višnja Kačić Rogošić, koje sada vode teatrološke kolegije na Komparativnoj, bile su moje studentice, a slušalo je moje kolegije još nekoliko sadašnjih profesorica i profesora na tom odsjeku, recimo Andrea Zlatar Violić, Cvijeta Pavlović, David Šporer, Luka Bekavac, pa i na nekim drugim odsjecima, recimo povjesničar Damir Agičić. Bile su mi studentice i Martina Petranović i Ana Lederer, s kojima sad surađujem u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao što su mi studenti bili Ivica Matičević, koji radi u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, i Antun Pavešković, koji je nedavno iz istoga odsjeka otišao u mirovinu. Pa onda pjesnikinja pripovjedačica, dramatičarka i teoretičarka Sibila Petlevski te također pjesnikinja, pripovjedačica teoretičarka i nadasve oštra kazališna kritičarka Nataša Govedić, profesorice na Akademiji dramske umjetnosti. Intendant (na odlasku) Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci Marin Blažević i Leo Rafolt, nevjerojatno produktivni profesor na Akademiji za kulturu i umjetnost u Osijeku, također su slušali i moje kolegije. Na Uvodu u književnost bila mi je i Nada Zgrabljic Rotar, velika stručnjakinja za komunikologiju. Ministrici kulture i medija Nini Obuljen Koržinek bio sam mentor pri izradi diplomskoga rada o neoromantičkom dramatičaru Rostandu. Sa Slavenkom Drakulić davno sam se, još sredinom sedamdesetih, porjeckao na seminaru oko toga mogu li se ili ne mogu problemi s kazalištem riješiti tako da se zgrada Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, u futurističkoj ili nadrealističkoj maniri, raznese dinamitom. S druge strane, nekadašnji moji studenti Radovan Marčić i, napose, Robert Raponja postali su redatelji mojih tekstova. Neki su poticaj da se posvete kazalištu na mojim kolegijima možda dobili: Borut Šeparović, koji je slušao predavanja o

Mejerholjdu, Artaudu i drugima, pa Anica Tomić, Tomislav Pavković... Lada Žigo Španić, Helena Braut i Milana Vuković Runjić bile su mi itekako zainteresirane u malobrojnoj ali usredotočenoj grupi koja je uoči rata pohađala svojevrsnu radionicu iz kazališne kritike. Stat ću s Vlatkom Kolarović, Davorom Meštrovićem i Deanom Kotigom, svima dobro znanim „licima s maloga ekrana“. Već znam koga bi još trebalo spomenuti, ali moram stati i ponoviti da sam samo jedan od onih koji su im pomogli ili pružili podršku u tome da pronađu svoj put i na njemu postignu ono što su postigli.

I Dani Hvarskog kazališta uvijek nude aktualne teme, a svake se godine pomlađuju novim sudionicima

- Jedna od najvažnijih vaših funkcija je vođenje Dana Hvarskoga kazališta. Svake godine iznova zadive nas ne samo taj ambijent nego i ono što on potiče – izvrsnost manifestacije i vrijednih događanja. Kako je išao taj rad kroz godine – vezano uz status, inovativnost, financije, borbu za dokazivanje naših davnih postignuća koja nam onda daju i nadu za bolje sutra. Što se tu sve dade istaknuti?

- Na Dane Hvarskoga kazališta prvi put sam došao 1978. Bio je to prvi znanstveni skup na kojem sam sudjelovao. „Referat“ o redateljima i režiji u devetnaestom stoljeću jedva sam nekako pročitao, grla stisnuta od treme, pa mi je u pauzi skupa Dragutin Tadijanović, jedan od akademika koji su redovito dolazili na Dane svojim jakim dubokim glasom rekao: „Ništa to nije valjalo mladiću! Ništa ja vas nisam čuo!“ Nije bilo ohrabrujuće, ali prebolio sam i dolazio i na sljedeće skupove, sve dok se vodstvo i tema – prešlo se uglavnom na dopreporodno pjesništvo – nisu promijenili. U tim su godinama, a govorimo o drugoj polovici sedamdesetih i prvoj polovici osamdesetih, Dani Hvarskoga kazališta dobivali su mnogo više prostora u medijima. Kultura im je tada bila mnogo važnija. Suradnici kulturnih rubrika *Vjesnika* i *Slobodne Dalmacije* pratili su sve što se na jutarnjim skupovima govori, a na večernjim predstavama u Hvarskom kazalištu prikazuje i slali prikaze u svoje novine. Ondašnja Televizija Zagreb emitirala je Kroniku Dana Hvarskoga kazališta pa su ona golema reportažna kola tri dana bila parkirana na Pjaci. Urednik Kronike Nikola Vončina pozivao je jednog po jednog sudionika Dana pred kamere i sa svakim od njih porazgovarao o temi njegova izlaganja. Bilo je to, jednostavno, drugo vrijeme. Nisu Dani bili nikakva iznimka. Danas, unatoč tomu što je na Trećem programu Hrvatske radiotelevizije kultura u prvom planu, unatoč tomu što ima sjajnih emisija kao što su Klub čitatelja, Posebni dodaci, Art à la carte ili Što je klasik?, nekomu je previše skupo i komplicirano da samo na jedno prijevodno pošalje nekog iz Splita, ne iz Zagreba, da napravi prilog o toj manifestaciji koje je, a nije to malo, prošle godine održana pedeseti put.

U ratnim je godinama, pa sve do smrti 2010. Dane vodio Nikola Batušić. Promijenio ih je, živnuli su, teme su postale raznolikije, dolazili su mladi ljudi, kojima prijašnja vodstva baš i nisu bila sklona... I mene je neprekidno pozivao i nagovarao da dođem, da se vratim Hvaru, ali odgađao sam i odgađao, uglavnom zbog obiteljskih razloga i niza često i suvišnih poslova koje bih prihvaćao, premda mi se išlo na takve Dane. U siječnju 2010. Batušić je preminuo i te je godine Dane vodio Dubravko Jelčić, a 2011. Razred za književnost povjerio je vođenje meni, jer me već 2010., kao neformalna Batušićeva nasljednika u kazališnim i teatrološkim poslovima predložio za člana suradnika, a 2012. za redovitoga člana Akademije. Dane sam, dakako ne sam nego uz veliku pomoć

mlađih kolegica i kolega kojima je stalo do te manifestacije, nastavio voditi na njegovu tragu. S vremena na vrijeme obilježimo neku važne obljetnice – primjerice, pedesetu obljetnicu smrti Branka Gavelle te sto i pedesetu obljetnicu smrti trojice istaknutih preporoditelja, naime Gaja, Demetra i Preradovića, pa i četrdesetu i pedesetu obljetnicu samih Dana, kao i stotu obljetnicu početka Prvoga svjetskog rata, koji je ostavio dubok i trajan trag u književnoj i kazališnoj umjetnosti – ali uglavnom govorimo o aktualnim temama kojima nastojimo prijeći nekoć vrlo čvrste granice između vrsta umjetnosti, žanrova unutar njih i povijesnih razdoblja. Govorili smo tako o biografskom i autobiografskom, pučkom i popularnom, sučeljavanjima, autorskom i žanrovskom, promjenama očišta, traumi... Obnova kazališne dvorane također je pridonijela dinamizaciji Dana. U program su se vratile kazališne predstave, koje nastojimo tematski povezati sa znanstvenim skupom. Mislim da nam je to ove godine, kad nam je tema bila trauma u književnosti i kazalištu, pošlo za rukom zahvaljujući Mihanovićevoj *Žabi* u izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta iz Splita i autorskom projektu *this is my truth, tell me yours* Jasne Žmak. Grad Hvar i Hvarsko pučko kazalište, prije svih neumorni Milan Lakoš i mlada, entuzijastična Katija Vučetić, zaista se zauzimaju oko Dana, Ministarstvo kulture i medija i Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti daju novčanu potporu s kojom se može preživjeti, a ja bih trebao biti poduzetniji i spretniji u nalaženju takozvanih dodatnih izvora financiranja jer bez toga nema opstanka. Ali, ono najvažnije, pomlađujemo se, svake godine je barem dvoje-troje novih sudionika Dana.

Biti akademik je čast i priznanje, ali i prigoda da se nešto napravi

- Kako ste doživjeli što ste postali akademik – to je prije svega čast i priznanje struke na najvišem nivou, zar ne?

- Dakako, to je čast i priznanje, ali i prigoda da se nešto napravi. Meni tu prigodu daju dvije dužnosti koje su mi povjerene. O prvoj sam upravo govorio, službeno to je predsjednik Odbora Dana Hvarskoga kazališta, a druga je voditelj Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta i tako dalje. Kad se napiše po Akademijinim pravilima, ona s veznicima i prijedlozima ima devetnaest riječi. O podosta sam stvari sanjao kad sam postao voditeljem, ponajviše o Kazališnom muzeju, ne „mrtvačkom“ muzeju s vitrinama i panoima, nego živom, u kojemu će se nešto zbivati, koje će privući srednjoškolce i studente, voditi ih ne samo kroz povijest našega kazališta, nego uvoditi u njega sada i ovdje, a pružati im mogućnost i da se kreativno zaigraju, da pokušaju istražiti i njegove mogućnosti u budućnosti. Nažalost, pandemija i potres prizemljili su me. Valja se baviti mnogo prozaičnijim, ali važnim, nadasve važnim i neodgodivim stvarima. Odsjek je iseljen iz svog doma u Opatičkoj 18, iseljen je radi njegove cjelovite obnove – što je dobra strana te priče – sva je građa zapakirana i pohranjena u prikladnom prostoru, ali izvan Zagreba pa treba biti strpljiv i ne zaboraviti na ono što se prije htjelo.

- Sav ovaj vaš angažman svakako je vezan i za vaše praćenje svega što se u kulturi događa a onda ima, tj recimo iskreno nema, svoj odjek u tiskovinama, u medijima ... Zašto su kulturne rubrike praktički nestale, kritike dramskih djela su praktički zamrle? Kako vi kao dramatičar i u teoriji i u praksi, sjetimo se samo popularnih i cijenjenih nezaboravnih djela koja ste napisali kao dio slavne trojke Senker, Mujičić, Škrabe) gledate na to podcjenjivanje struke. Uostalom, posebno kazalište bez

odjeka „umire“ – kako se tako nešto može dopustiti? Da ne govorimo kako je svima važno tko je došao na premijeru više od onoga to je djelo ponudilo publici?! Paradoksi „modernog vremena“ bez smisla doista. Ima li nade za povratak na staro – barem donekle?

- Ma, čovjek bi prebolio čak i to što se uz premijere objavljuju galerije tipa „Tko je sve bio na...“ ili „Koga se sve vidjelo na...“ kad bi se pritom „uslikavali“ ljudi koji su bilo čime pridonijeli kazalištu, koji u kazalištu nešto znače, koji su došli pogledati premijeru ili gostovanje, a ne pokazali sebe i svoje nove „oprave“ ili „ajncuge“. Ali uvredljivo je da se u tim galerijama nižu figure političara, odvjetnika, biznismena, nogometaša, eventualno nekolicine uvijek istih redatelja, a svi „sa suprugama“, a nezapaženi prođu, recimo Neva Rošić i Tonko Lonza koji su tom kazalištu dali sto puta više i koji mu znače više od svih tih „selebritija“ zajedno. Dakao da kritika nedostaje, napose u dnevnim novinama koje nas uvjeravaju da ih kultura „ne prodaje“, kao da ih čitaju (samo) nepismeni i nekulturni, a ne (i) pismeni i kulturni ljudi, ali postalo je besmisleno jadikovati zbog toga. Srećom, radio, televizija, portali i poneki dnevni list, *Novi list* recimo, nisu okrenuli leđa kazalištu, prate ga kritički i ne dopuštaju da predstave ostanu bez odjeka.

Ne nalazim šarm u površnosti, lijenosti i umišljenosti, a želja, volja, znanje i vještina u kazalištu se uvijek ostvare

- I za kraj – vratimo se mladima. Kakve su im prilike da ostanu u Hrvatskoj – da tu glume, produkciju rade, režiraju, pišu, prevode, da budu i cijenjeni i dobro plaćeni? Hoće li neki shvatiti da tome mora biti tako ili ćemo ostati bez nadgradnje, tumačenja, analiza koja nas čine ljudima? Ima li nade da nakon pesimizma dođe optimizam?

- Nisam pesimist. Ne dopuštam si pesimizam. Vjerujem da će se ondje gdje postoji i želja i volja i znanje i vještina, bez čega se u kazalište ne treba upuštati, naći i mogućnost da se unutar neke institucije ili, još vjerojatnije, izvan nje to i ostvari. Istina, konkurencija je sve veća. Nekoliko studija glume obrazuje zasigurno više glumica i glumaca nego što ih kazališta mogu privremeno ili trajno uposliti. U tomu nismo iznimka. Prošle su godine i godine otkad sam u godišnjaku kazališta u Sjedinjenim Državama naišao na podatak da manje od pedeset posto članova njihova glumačkog sindikata, što će reći školovanih, profesionalnih glumaca, tijekom godine i jedan jedini put izađe na pozornicu. Diploma glume nikom ne daje pravo na angažman, nego mu pruža mogućnost za to. Okrutno je to, ali tako jest i na to treba računati. Užasno je loše kad se u takvoj situaciji oni koji imaju moć, koji su se utvrdili na svojim povlaštenim položajima, počnu nečasno ili zločinački ponašati. Znae na što mislim, neću razglabati o tom, a želim vjerovati da je riječ o iznimkama. Važno je ne zatvarati oči pred njima, ne šutjeti a pogotovo ne štititi ih zbog bilo kakvog i bilo čijeg interesa.

- Možda još samo vaše mišljenje o „modi“ da se sve što su klasična dramska djela stavlja u neka moderna pa i pretjerana „tumačenja“ pod svaku cijenu. Provokacija jest dio našeg stvaranja danas, ali uvijek bi trebala imati uporište u ideji, utemeljenoj modernosti, provokaciji s pokrićem (uostalom vaša je trojka t radila). Zar je svih/mnogih strah klasike na stari dobri način koji nudi pravu dramu i pravu katarzu – a to je najnovija moda koja – traje li, traje ...

- Aktualizacija nije strana kazalištu. S malo više slobode od one koju bih dopustio svojim studentima, mogao bih reći da je kazalište i počelo sa svojevrsnim aktualizacijama mitskih priča, s njihovim prilagođavanjem politici i kulturi grada, polisa, a ne krvne zajednice, roda. i prije sto godina igrao se „Hamlet u pumpericama“. Ipak, više volim pristup koji se temelji na odluci: „Hajde da vidimo što sve možemo pronaći u ovom ili onom tekstu, starijem ili novijem tekstu, svejedno, ako se u njega zadubimo, ako se o njemu informiramo“, nego na odluci: „Hajde da vidimo što bismo sve mogli izbaciti iz ovoga teksta, što sve u njega ubaciti, što sve prilagoditi sebi, a da ga pri tom pošteno ni ne pročitamo“. Ne nalazim šarm u površnosti, lijenosti i umišljenosti.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije (AEM) iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti 2024. god, tema je Kultura – što je sve ugrožava i zašto (Poticanje Kvalitetnog novinarstva 2024.)
